

i de andre europæiske Lande i saa stort Omfang, som jeg dvælede ved før, er gaaet til i den sidste halve Menneskealder.

Men hvorfor forekomme de her foreslaaede Udgifter nu mange at være endog overdrevent store? Jeg tror, det navnlig er paa Grund af den Omstændighed, den sørgelige Omstændighed, som har tynget saa haardt paa os i alle mulige Henseender, at Forsvarssagen er bleven draget ind i den konstitutionelle Strid her i Landet. Det har svækket den Følelse for Forsvaret, som jo ellers findes overalt i Verden, ogsaa i de smaa Stater. Det er en Følelse, som findes overalt i Verden, og som jo ogsaa lever hos overmaade mange og forhaabentlig hos de fleste her i dette Land, at Forsvarsvillien det er Villien til Livet. Har man ikke Forsvarsvillien, saa har man som Nation betragtet ikke den rette Villie til at leve og ikke den rette Tro paa sin Tilværelse. Men denne Sandhed er miskendt af mange her i Landet.

I Forbindelse hermed staar ogsaa det, at selv om man foreslaar Udgifter til Forsvaret, saaledes som et af Forsvarskommissionens Mindretal, vistnok det tredje, gør, ret betydelige Udgifter, Udgifter paa en 15—16 Mill. Kr. aarlig, saa lader man sig det i høj Grad være magtpaaliggende, at for Gud i Himlens Skyld ingen skal tro, at det er Meningen at bruge disse Penge til at slaas for, til at forsvare sig for; de skulle bruges til Grænsopoliti, til Søpoliti etc., men de skulle ikke bruges til et egentligt Forsvar for Neutraliteten. Ligeledes er man meget ivrig for at fralægge sig, at der her i Landet skulde kunne blive Tale om et Eksistensforsvar. Nu er jeg enig i, at vor Forsvarsordning skal grundlægges paa det, der er vor folkeretlige Pligt: et Neutralitetsforsvar, men man kan dog ikke være blind for, at der lader sig ikke trække nogen skarp Grænse mellem Neutralitetsforsvar og Eksistensforsvar. Neutralitetsforsvar kan føre lige over i Eksistensforsvar, hvad Dag det skal være. Og skulde det ikke snart være paa Tide, at vi blive klare over herhjemme, at naturligvis danner det danske Folk ikke en saadan Undtagelse fra Alverdens Nationer, at det siger og proklamerer: Vi ville ikke forsvare vor Eksistens; er vor Eksistens truet, saa lægge vi Hænderne i Skødet og gøre ingenting. Der er ikke det Land i Verden, der er ikke det Parti, som ikke, naar det kommer til Stykket, vil prøve et Forsvar ogsaa for Eksistensen, hvis den

maatte blive truet. Det er noget af det dybest liggende i alle Mennesker, det er noget, der har gjort sig gældende i alle Stater. Ja, der er Stater, hvor man har glemt det i første Omgang, hvor man ikke har villet gøre det, den Gang Faren var der. Men naar Landet saa er kommet ind under fremmed Herredømme, saa er Eksistensforsvaret kommet siden hen gennem blodige Oprør og uendelige Kampe og Lidelser. Thi den nationale Eksistens, den vil ethvert Folk, selv det mindste, bevare. Derom tror jeg nu ikke, der, naar det kommer til Stykket, vil være nogen virkelig Uenighed mellem Partiernes her i Landet, saa vist som man i mange europæiske Lande har set ogsaa Socialdemokrater staa frem og erklære: Naturligvis ville vi være med til at værne vort Lands Eksistens, hvis vi blive angrebne under en uretfærdig Erobringskrig, og man forsøger at ødelægge vor Tilværelse som Folk. Ligesaa rigtigt som det er, at vi forsage alle Stormagtsdrømme, alle Drømme om nogen Sinde at optræde som krigsførende Magt med vor gode Villie, at vi forsage den Alliancepolitik, man med et kønt Ord har kaldt for Selvbestemmelsesretten, lige saa sikkert er det, at os selv ville vi dog blive ved at være. Vi ville værge vor Neutralitet, og vi ville ogsaa værge vor Selvstændighed. Og det kunne vi godt være bekendt at sige til os selv og sige ud til hele Verden, for det sige de i alle andre smaa Lande. Det er paa Tide, at vi komme til at tale ganske aabent og rent ud om disse Ting, ligesom man gør andre Steder. Det er paa Tide, at alt dette løses ud af Storpolitikens Baand, og at det bliver her som andetsteds, at Forsvarssager ere nationale Anliggender, faglige Anliggender, praktiske Anliggender, som drøftes af Nationens udvalgte Mænd, hvor naturligvis ikke de militære sagkyndige skulle have Lov til at udskrive alt, hvad de finde for godt, men hvor de tages med paa Raad med Hensyn til Beløbenes Anvendelse, og hvor Folkerepræsentationen, lyttende til Sagkundskabens Stemme og tagende det Hensyn dertil, som den mener er forsvarligt, afgør, hvor meget der skal anvendes. Men drøfte disse Sager politisk og praktisk, ganske ligesom alle andre, det haaber jeg, vi en Gang maa kunne komme til her i Landet.

Og saa vil jeg endelig sige, at jeg gør til mit Valgsprog i denne Sag — og jeg haaber ogsaa, at Flertallet i dette Ting vil gøre det — det, som min Forgænger paa denne Plads sagde: Kan det blive